

פסטיבל שבטי

מבוא

דילמות בעיצוב פסטיבל

תכנית עבודה לפי 8 שבועות

פסטיבל שבטי

אין לדעת אם כשהלורד באדן פאוול ראה בעיניו את התנועה שהקים, זה מה שהיה לו בראש, אבל עם השנים התפתחה מסורת ברוכה בשבטי הצופים בארץ של קיום פסטיבלים שבטיים. מה רע בזה בעצם? הילדים אוהבים לשיר, אז תנו להם לשיר. אז זה יוצר קצת צפיפות בפעילות. נו, אז מה. חישובו על ההתרגשות והעבודה הכרוכה בפרוייקט כזה, פרוייקט שנותן ביטוי לאספקטים שונים לגמרי מהתחומים אותם אנו נוטים לפתח בצופים ויכול להחזיק חניכים בשבט גם בימי השפל בפעילות.

ישנם שבטים בהנהגה שהגיעו לרמת מקצועיות בפסטיבלים הדומה לרמת הפסטיגל והופעות מקצועיות אחרות. זה לא בשמיים. אם עובדים ברצינות מספיק זמן מראש אפשר להשיג תוצאות מדהימות גם מילדים שלא נחשבים "כשרוניים" במיוחד. מומלץ לצפות בהפקה (בוידאו או חי) של אחד השבטים הגדולים כדי להבין את סדר הגודל אליו ניתן להגיע גם באמצעינו המוגבלים.

דילמות בעיצוב פסטיבל

כאשר אתם והצוות המתכנן מנסים לעצב בראשכם את הפסטיבל, נסו לחשוב קצת יותר רחב מהרגיל. בואו נעשה ניסיון. תארו לעצמכם שזהו הפסטיבל הראשון בשבט, ועליכם לעצב את דפוס הפסטיבל. ישנם משתנים רבים, וכאן ברצוננו לדון עליהם, על יתרונותיהם וחסרונותיהם, ולתת לכם לבחור את הדפוס המתאים ביותר להשגת המטרות שהצבתם לפסטיבל (נכון שהצבתם?...).

1. **משתתפים** - ישנן מספר אופציות: כל החניכים שאינם שכב"ג - באם הגדרתם את המפעל כמפעל של השכב"ג לשכב"צ, אפשרות נוספת היא כל החניכים עד כיתה ח', ואז חניכי ט' לוקחים חלק בהכנת הפסטיבל.

2. **כמות השירים** - משתנה שתלוי בגודל השבט. ניתן להקציב שיר אחד לכל גדוד, אולם יש גדודים גדולים בהם חניכים רבים לא יבואו לידי ביטוי ואולי בכלל

לא ישתתפו אם נעבוד כך. דרך אחרת היא להקציב שירים ע"פ מספר הקבוצות או החניכים - לדוגמא שיר על כל 20 חניכים. ניתן גם להשאיר תחום זה חופשי לבחירת כל גדוד בהתאם ליכולת העבודה שלו, אולם חשוב לא לשכוח כי פסטיבל בו משתתפים יותר מ-10 שירים מעייף מאד את הקהל ועלול לפספס את המטרה.

3. **רמת המקוריות** - האם כותבים שירים ולחנים מקוריים (מתאים לשכבות מפותחות) או הולכים על שירים מוכרים במילים חדשות. זהו משתנה שמציב רף גבוה,

וגם שבטים שעבדו שנים בצורה השנייה מסוגלים להתאמץ ולהגיע למקורות מלאה.

4. **להקה** - האם יש להשתמש בכשרונות מהשבט (ברור שכן), אולם מה אם אין כאלה ? יש לחשוב האם רוצים להביא להקה בתשלום. החסרון הוא שלהקה כזו לרוב תשקיע פחות מהלב מאשר חניכים היו משקיעים, ורמת המחויבות שניתן להשיג מלהקה כזו מוגבלת. הדבר יכול להקשות בעבודה במיוחד בימי הלחץ של החזרות הגנרליות. אופציה נוספת, בהעדר חניכים כשרוניים, היא הכנת פלייבקים. פלייבקים יכולים להקל על נושא החזרות, ולאפשר לגדודים לערוך חזרות גנרליות משלב מוקדם יותר. החסרון הינו כמובן באיבוד הפן ה"חי" של הפסטיבל (גם אם הפלייבקים הינם של מוסיקת הרקע בלבד).

5. **מקום עריכת המופע** - אפשרות ראשונה היא באולם סגור, אשר מבחינה טכנית נותן את המענה הטוב ביותר על הצרכים (אקוסטיקה, תאורה, במה, סדר) אולם יש לזכור כי אנחנו צופים ואנו רוצים לתת למופע גוון משלנו, לכן ניתן לשקול אופציה של מקום פתוח כגון אמפיתאטרון או רחבה מרכזית בישוב. חשוב בכל מקרה לוודא כי המיקום תואם את רצונכם בקשר להשתתפות קהל. לכאורה, מופע חוץ מגביל קצת מבחינת אמצעי התאורה, תאורה, אקוסטיקה וסדר, אולם שבטים רבים הגיעו לרמה מדהימה במופעי חוץ וניתן ללמוד מהם. חשוב לבדוק כי במקום המבוקש יש נקודת כוח חשמל מתאימה להגברה ולתאורה שהזמנתם.

6. **קהל** - למי בעצם אנו עורכים את המופע ? יש להתאים את הגדרת הקהל לשבט. שבט גדול שיערוך מופע במקום סגור וקטן, כדאי שיגדיר כי המופע מיועד לחניכי ומשפחות השבט, אולם כדאי לחשוב על הפסטיבל כאמצעי ליצירת תדמית של השבט בישוב. מופע כזה יוצר לרוב רושם רציני מאד על תושבים ועל רשויות ויכול לסייע לשבט בהמשך להגדלת מספר החניכים ולהשגת מטרות נוספות הקשורות בקהילה. לכן מומלץ להזמין אח"מים מהישוב באופן אישי ולחלק להם כרטיסים חינם מבעוד מועד.

7. **כרטיסים** - האם אנו עורכים מופע על מנת לכסות את עלותו ולהכניס כסף לשבט, או כפעילות תרבות של השבט לטובת הקהילה. יש לבדוק האם אנו רוצים לגבות תשלום בכניסה, ואת גובהו - מכסה עלות או סמלי. בכל מקרה יש להפיק כרטיסים מסודרים עם מספרים סידוריים והעתקים ושוברי ביקורת, כמוגדר בחוק. אופן מכירת הכרטיסים יכול להקפיץ את הרייטינג של הפסטיבל. האם נמכור מדלת לדלת בישוב ? אולי דוכן מכירה במרכז, הגרלה ומה לא...?

8. **שיפוט** - מי מחליט מי יזכה ? ניתן לבחור שיפוט מסוגים שונים - שופטים ממונים - בוגרי שבט, מכובדי הישוב, ראשי ההנהגה וכו'. ניתן לתת לקהל לקחת חלק בשיפוט ע"י קלפיות בהפסקה או כל אמצעי אחר שתראו לנכון.

9. **תכנון וביצוע** - יש להחליט על דרך ההפקה. האם המרכז הוא המפיק והמפקח על עבודת הצוותים, או שאנו בוחרים חברי שכב"ג שמוגדרים כמפיקי המופע והם נותני התשובות והפתרונות, והמרכז רק חונך ומלווה אותם. היתרון החינוכי הוא אדיר, כי הניסיון שמפיקים צעירים כאלו יחוו ויצברו יעזור להם בהמשך דרכם בשבט. כדאי לחשוב האם חברי צוות הדרכה צריכים להיות מפיקים/בימאים וכו'.

10. **קטעי קישור** - יש לחשוב על אופי קטעי הקישור של הפסטיבל - האם יש צוות מנחים המעביר מערכונים קצרים בין שיר לשיר, או קטעים הומוריסטיים אחרים כהקדמה לשיר הבא, או שמטילים את האחריות לקטע הקישור על החניכים. ניתן לשלב בין חניכים לשכב"ג. ניתן להכין קטעי קישור שהם לאו-דווקא מערכונים - אולי זו תהיה במת הכשרונות של השבט ?

11. **הגברה ותאורה** - מומלץ ביותר לקחת חברת הגברה מקצועית, גם אם למועצה יש מערכת טובה מאד - לרוב אין מקצוענים שיפעילו אותה. על כן מערכת לא מקצועית יכולה לעזור מאד בחזרות, אבל למופע עצמו יש לבדוק את הדרישות שיש לנו מהמערכת - כמה מיקרופונים רגילים/שטח/אלחוטיים אנו צריכים. איזה כלי נגינה יש, לכמה אנשים אנו מגבירים, אופי מקום המופע (סגור/פתוח), כמה חזרות גנרליות נבצע ומתי, איזה תאורה נצטרך, אמצעים פירוטכניים וכו'.

12. **מועד** - קביעת מועד הפסטיבל צריכה להתבצע בתיאום עם הרשות המקומית ומערכת החינוך כדי לא להתנגש או להתחרות עם פעילויות אחרות בישוב.

13. **כמה טיפים** - סדרנים - יש למנותם לפני המופע, לתדרך אותם היטב, לסמן אותם ולסמוך עליהם.
- מיזוג - לעיתים אולמות נוטים להיות לא ממוזגים - דבר העלול לקלקל הרבה מההנאה לצופים.
- שירותים - חשוב שיפעלו המקום המופע שירותים תקינים.

- חדרי הלבשה - זה אולי נשמע כמותרות, אולם זה גם הופך את המופע ליותר מקצועי, מרחיק את מוקד הרעש מהקהל וכו'.
הגברה ותאורה - מומלץ ביותר לקחת חברת הגברה מקצועית, גם אם למועצה יש מערכת טובה מאד - לרוב אין מקצוענים שיפעילו אותה.

8 שבועות לפני הפסטיבל

יש להציב מטרות במעגלים המתאימים (שכב"ג, צוות ראשג"דים, צוות

מרכזים) לאור היעדים השבטיים השנתיים.

לרוב, יש לפסטיבלים השבטיים צורה ברורה ומוכרת, לכן במיוחד, חשוב לקיים חשיבה על צורת ואופי הפסטיבל. זה השלב לצפות ולהכיר הפקות של שבטים אחרים.

יש לקבוע תאריכים סופיים, ולהקים צוות מארגן.
על הצוות להציג לו"ז עבודה על הפסטיבל. לדוגמא -

8 שבועות לפני - בחירת נושא

7 שבועות לפני - כתיבת שירים, תכנון תפאורה

6 שבועות לפני - תחילת פרסום

5 שבועות לפני - הגשת שירים להלחנה

4 שבועות לפני - תחילת חזרות בגדודים

3 שבועות לפני - חזרות עם הלהקה, שיא פרסום

שבועיים לפני - המשך חזרות, מכירת כרטיסים

שבוע לפני - חזרות גנרליות עם הגברה.

לו"ז זה צריך להיות מפורסם לכל צוותי ההדרכה, החניכים וכל גוף הקשור לפסטיבל, בתחילת העבודה, ויש להקפיד לעמוד בו.

יש לקיים דיון עם השכב"ג ולהגיע לעיצוב הסופי של הפסטיבל - מקום עריכתו (פתוח/סגור), נושא מרכזי, מי אחראי על מה (שכב"ג/טי/שכב"צ).

יש לבנות תקציב לפסטיבל ולאשרו עם ראש השבט והגזבר.

יש להזמין חברת הגברה מוקדם ככל האפשר, כי זה תחום בו מזמינים זמן רב מראש.

7 שבועות לפני הפסטיבל

פרסום קיום הפסטיבל, תאריכיו, הלו"ז לעבודה והנושא בקרב החניכים. הגשת אישורים לקיום הפסטיבל (פמ"ל הנהגתי, אישור העירייה/מועצה לשימוש במקום המבוקש)

קבלת הצעות מחיר מספקים - הגברה, להקה, פלייבקיס, תאורה, ציוד משרדי, רכב, אבטחה, חולצות, מדבקות וכו'.

ישיבת ליווי עם כל אחד מאחראי הצוותים - תפאורה, מסכת, קטעי קישור, להקה, פרסום. יש לעבור איתם על הלו"ז המתוכנן ולתכנן לו"ז עבודה לצוות. חשוב במיוחד להקפיד על התכנים העוברים בפסטיבל מפני שזהו אירוע פומבי ומייצג.

תחילת כתיבת שירים בגדודים ובקבוצות. חשוב להקפיד על התכנים ו"אוצר המילים" שנוטה לפעמים להיות בוטה מדי. לגיטימי מאד לפסול שירים בגלל תוכנם.

6 שבועות לפני הפסטיבל

קבלת תכנית פרסום לאישורך, רשימת ציוד דרוש מהצוות.

קבלת תכנית תפאורה ורשימת ציוד דרוש מהצוות.

תחילת פרסום בישוב.

הזמנות מספקים - הגברה, להקה, פלייבקים, תאורה, ציוד משרדי, רכב,
אבטחה, חולצות, מדבקות וכו'.
המשך כתיבת שירים בגדודים.

5 שבועות לפני הפסטיבל

הגשת שירים להלחנה (במידה ומשתמשים בלחנים מקוריים).
תחילת עבודה בגדודים על השירים והעמדה.
תחילת ביצוע תפאורה.
מפגש ליווי עם כל אחד מהצוותים.
איתור נותני חסות למופע

4 שבועות לפני הפסטיבל

תחילת חזרות על מוסיקה (עם פלייבקים או נגנים).
חזרות על המסכת וקטעי הקישור.
מפגש ליווי עם כל אחד מהצוותים.
יידוע המשטרה על קיום הפסטיבל ובדיקה האם יש צורך בסידורים
מיוחדים.
הזמנות רשמיות בכתב למכובדי הישוב, להנהגה.

3 שבועות לפני הפסטיבל

תחילת חזרות עם הלהקה.
מסע הפרסום נכנס להילוך גבוה.
תחילת מכירת כרטיסים מוקדמת.
וידוא הזמנות עם הספקים.
איתור שופטים ותיאום עימם.
לדאוג לחובש שיהיה נוכח עם ציוד ביום המופע.
הכנת "תכניה" לחלוקה לבאי הפסטיבל.

שבועיים לפני הפסטיבל

תחילת חזרות רצף עם הלהקה, החניכים, התלבושות, ההעמדה, קטעי
הקישור והמסכת.
מכירת כרטיסים.
מסע פרסום בעיצומו.

תאומים עם הרשות - להעמיד פח אשפה גדול במקום המופע, הסדרי
תחבורה וחנייה בזמן המופע.

שבוע לפני הפסטיבל

חזרות גנרליות מדודות זמן (יש לדעת כמה זמן לוקח כל חלק). אם ניתן
עדיף כבר מעכשיו לעבוד באולם המיועד ועם הגברה כלשהי.
שיא מסע הפרסום.
הכנת ערכות שיפוט וניקוד לשופטים.

יומיים לפני הפסטיבל

חזרות גנרליות במקום המופע, על במה, עם ההגברה שתהיה באירוע.
תדרוך בעלי תפקידים - מנחים, סדרנים, כרטיסנים, מאבטחים, שופטים.
הכנת מקום הפסטיבל לקליטת הקהל - שילוט ברור, הקמת דוכנים, הכנת
השירותים וכו'.

ערב הפסטיבל

וידוא מיקום כל בעלי התפקידים במקומותיהם.
שמירת מקומות לשופטים ולמכובדים.
פתיחת הפסטיבל בזמן שצויין בהזמנות ובפרסום, ויהי מה.

לאחר הפסטיבל

הפקת לקחים ומישוב.
תשלום לספקים.
מכתבי תודה.

